

Hardship caused to the Growers of Virginia Tobacco in the State .

552 Dr.SRI H.L. THIMME GOWDA(Basavanagudi).—Will the Chief Minister be pleased to state.—

(a) whether it has come the notice of the Government that the Growers of Virginia Tobacco in the State were put to lot of hardship and that they had to undergo huge losses as they got very low price for their produce during the year 1980.

(b) the reasons for the MTC for not buying the Virginia Tobacco during the year 1980.

(c) whether it has come to the notice of the Government that in the year 1980, the main buyers like ILTD Co. Ltd., (Indian Leaf Tobacco Development Company Ltd) the ITDC, the Golden Tobacco Co., etc., forced the growers to sell their produce at a very low price.

(d) if so, the measures which the Government have thought of to ensure that the growers of this foreign exchange earning tobacco remunerative price for the produce ?

SRI R. GUNDU RAO (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b) The Mysore Tobacco Co., did not purchase Tobacco directly from Tobacco Growers during 1980 season due to financial difficulties.

(c) No. Tobacco i.e. sold in free Market.

(d) Government have taken steps to ensure that Mysore Tobacco Co., enters the market for effecting purchases during the current year. Thus, it is hoped, would enable the growers to get fair prices.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.— ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಟೊಬ್ಯಾಕೋ ಕಂಪನಿಯವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಂದು ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ನನ್ನ (ಇ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಟೊಬ್ಯಾಕೋ ಕಂಪನಿಯವರು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರದಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೇರೆ ಹತ್ತಾರು ಕಂಪನಿಯವರು ಗ್ಯಾಂಗಾಪ್ ಆಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೩ ರೂ.ಗಳ ಬೆಲೆ ಸಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ೬ ರೂ.ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರೈತರಿಂದ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.— ಮೊದಲು ೧೨ ರೂ.೫೦ ಪ್ರೈಸೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ೧೩ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಅದರ ನಂತರ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಕಂಪನಿಗಳವರು ೬ ರೂ.ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಬಳ್ಳಿಯ ಬೆಲೆ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಮೈಸೂರು ಟೊಬ್ಯಾಕೋ ಕಂಪನಿಯವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕೊಂಡರೆ ಬಳ್ಳಿಯ ಧಾರಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ರೈತರಿಂದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಈ

ವರ್ಷ ಅವರಿಗೆ 23 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಅಲ್ಪಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಂದ ಕಾರಣ ರೈತರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಅವರು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಎಂಟರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಈ ಕೆಲವು ಕಂಪನಿಗಳವರ ಗ್ಯಾಂಗ್ವಾ ಆಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಕೊಡದೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಸಪ್ಲೋಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಟ್ ಟೊಬಾಕೊ ಆಡ್ವೆಂಜರಿ ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತ ಗೆ ಸಪ್ಲೋಟ್ ಬೆಲೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ರೈತರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಷ್ಟ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ, ಇದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಕಂಪನಿಯವರು ಎಬಿಸಿ ಎಂದು ಎಂಗಡಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾವು 'ಎ' ಗ್ರೇಡ್ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿಗೆ ೧೩ ರೂ.ಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ರೈತ ನೂರು ಕೆ.ಜಿ. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ತಂದಾಗ ಕಂಪನಿ ನೌಕರರು ಆ ನೂರು ಕೆ.ಜಿ.ಯಲ್ಲಿ ೫ ಕೆ.ಜಿ. ಮಾತ್ರ 'ಎ' ಗ್ರೇಡ್ ಎಂದು ಉಳಿದ ೯೫ ಕೆಜಿ 'ಸಿ' ಗ್ರೇಡ್ ಎಂದು ಎಂಗಡಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ 'ಸಿ' ಗ್ರೇಡ್‌ಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥ ಬೆಲೆ ಕೆಜಿಗೆ ೩-೪ ರೂ.ಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ರೈತರು ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಏನು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸಪ್ಲೋಟ್ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಟ್ ಟೊಬಾಕೊ ಆಡ್ವೆಂಸರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಮೈಸೂರು ಟೊಬಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೈಸೂರು ಟೊಬಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರು ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವರು ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೇರೆಯವರು ಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಟೊಬಾಕೊ ಬೆಳೆಗಾರರು ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಎಂಟ್ರಿ ಆದರೆ ಅದೇ ಸಪ್ಲೋಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಆಗಿ ರೇಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಬೇರೆಯವರು ಎಕ್ಸ್‌ಪಾಯಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೇರೆಯವರು ಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಆಡ್ವೆಂಸರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯೇ, ಕಂಪನಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಥೇರ್ಟನ್ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಯಾವುದೇ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪರ್ಜಿನಿಯ ಟೊಬಾಕೋ ವನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲಹಾಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಟೊಬಾಕೊ ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮೈಸೂರು ಟೊಬಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೇರೆಯವರು ಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆರೀತಿ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲ. ಎಂಟಿಸಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಇರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಏನಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಟೊಬಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಪ್ಲೋಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಕಂಪನಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೫೦ ಭಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂಡವಾಳ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಪ್ರವೇಟಿನವರು ರೈತರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು, ಕಂಪನಿಯವರು ರೈತರ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ನೋಡಿ ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಹೋದರೆ, ಸಪ್ಲೋಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಟೊಬಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರು 'ಎ' ಗ್ರೇಡ್‌ಗೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳದೇ ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು

ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಕಂಪನಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಫೆಸಿಲಿಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯನ್ ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇಂಡೆಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೇಟು ಬರಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕಂಪನಿಯವರು 21 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇನ್ನು 21 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾರಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕೇವಲ 21 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಂಡಿರ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಅದರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಎಂಟ್ರಿ ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೇಟು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನೆಕ್‌ಸ್ಟ್ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂಟ್ರಿ ಆಗುತ್ತಾರೆ, ಆಗ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಾದರೆ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರದ ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರೋಯರ್ಸ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಬೆನ್ಸ್ ಕ್ಯಾಲಿಟಿ ಟೊಬ್ಯಾಕೊ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಗ್ರೋಯರ್ಸ್ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ಸ್ ಅನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಇಂಡಿಯ ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇದು ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಸಲಹೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಬಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರಕೊಡುತ್ತಾ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸಕರನ್ನು ಮೈಸೂರು ಟೊಬ್ಯಾಕೊ ಕಂಪನಿಯವರನ್ನೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಸಭೆ ಮಾಡಿ, ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ, ೧1 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಶ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತದೆ.

Expenditure incurred by Government for development works in KGF Constituency.

649 SRI C. M. ARMUGHAM (K.G.F.).—Will the Minister for Planning and Wakf be pleased to state:—

(a) total expenditure incurred by the Government by each Department for development works at KGF Constituency.

(b) item-wise of work and the amount spent.

(c) the revenue derived under various items including royalty from the Gold Mines in KGF Constituency for the last five years?

SRI C. M. IBRAHIM (Minister for Planning and Wakf).—

(a) the total expenditure incurred by the Government on development works in KGF Constituency during the period from 1976-77 to 1980-81 is Rs.107.50 lakhs.